

SECTION 1

EDUCATION

УДК 37(092)

Зайченко Н. І.

д. п. н., доцент, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук
Національний університет "Чернігівський колегіум"
імені Т. Г. Шевченка

**КУБИНСЬКІ ПЕДАГОГИ У
"ПЕДАГОГІЧНОМУ СЛОВНИКУ"
ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГІ**

В одній із останніх своїх праць – "Педагогічному словнику" (Буенос-Айрес, 1960) – іспано-аргентинський педагог Лоренсо Лузуріага (Lorenzo Luzuriaga Medina) (29.10.1889, Вальдепеньяс – 23.12.1959, Буенос-Айрес) згадував з-поміж латиноамериканських педагогів трьох кубинських освітян та надавав короткі відомості про їхню педагогічну діяльність.

Так, він зазначав, що Хосе де ла Лус Кабальєро (José Cipriano de la Luz y Caballero) (11.07.1800, Гавана – 22.06.1862, Гавана) – кубинський мислитель і педагог, автор численних педагогічних творів [1, с. 249].

Дослідник біографії кубинського педагога Хосе Родригес (Jose Ignacio Rodriguez) стверджував, що 1834 року Хосе де ла Лус Кабальєро було доручено очолити коледж Каррагуао, в якому він започаткував курс філософії [2, с. 77], а в січні 1848 року – педагог заснував коледж Сальвадор зі спеціальними класами вивчення філософії, латинської та німецької мов, що швидко здобув славу на острові [2, с. 157].

Лоренсо Лузуриага пояснював, що Хосе де ла Лус Кабальєро рішуче виступав за підготовку вчительства в нормальних школах, які вважав "найнеобхіднішим на Кубі, де потрібно реформувати, починаючи з дитинства, народні звичаї, заражені атмосферою рабства, в якій народжуємося, живемо та помираємо" [1, с. 249].

Інший педагог, про якого Лоренсо Лузуриага повідомляв у "Педагогічному словнику", – це Енріке Хосе Варона (Enrique José Varona) (13.04.1849, Камагуей – 19.11.1933, Гавана) – кубинський філософ, соціолог, державний діяч, котрий викладав у Гаванському університеті та сприяв реорганізації середньої та вищої освіти на Кубі після здобуття острівною державою незалежності [1, с. 368].

Лоренсо Лузуриага відмічав, що Енріке Варона перебував під значним впливом філософії позитивізму. Передовсім кубинський педагог обґрунтовував ідею про соціальне значення освітніх інституцій.

У промові на відкритті в Гаванському університеті 1903–1904 навчального року Енріке Варона наголошував: "Надихати нові покоління на пізнання науки, здобутої предками, пробуджувати в них прагнення нарощувати цю величну глибу, – у край необхідна частка праці нашої інституції; проте не єдина, не найважливіша з усього. Найвища місія її полягає у вихованні людей, здатних здійснювати повноцінне людське життя та спроможних забезпечувати країні сприятливі умови гармонійного розвитку та наступності її елементів добробуту, культури та вищої моральності" [3, с. 27–28].

Лоренсо Лузуриага наводив у "Педагогічному словнику" посилання на такі педагогічні праці Енріке Варони, як "Реформа вищої освіти" (Гавана, 1900), "Народна освіта на Кубі" (Гавана, 1901) та деякі інші.

Нарешті, варто назвати ще одного педагога, згаданого Лоренсо Лузуриагою у "Педагогічному словнику", життя якого переважним чином

було пов'язано з Кубою, – Альфредо Агуайо Санчеса (Alfredo Miguel Aguayo Sánchez) (28.03.1866, Понсе – 30.04.1948, Гавана). Він працював інспектором й очільником шкіл; викладав курси педагогіки і психології у Гаванському університеті; здійснював дослідження в галузях педагогіки та дитячої психології; багато зробив у сфері соціального виховання [1, с. 22].

У роботі "Педагогіка" (Гавана, 1924) Альфредо Агуайо Санчес послідовно проводив ідеї реформаторської педагогіки. Він підкреслював: "Підготовка [дитини] до життя дорослого передбачає спрямування розвитку й адаптації до середовища, бо інакше діяльність дорослого може чинитися не узгоджено з колективними цінностями та потребами. Отже, виходячи з цього, можна визначити виховання, стверджуючи, що воно є спричиненням або направленням розвитку та пристосування до середовища відповідно до певних цінностей та ідеалів. Простіше кажучи, виховувати означає розумно керувати життям" [4, с. 3].

Лоренсо Лузуріага надавав посилання на такі знані наукові праці Альфредо Агуайо Санчеса, як "Педагогіка" (1904), "Трактат із педагогічної психології" (1925), "Наукова педагогіка" (1930), "Дидактика нової школи" (1932) та інші, видані в гаванському видавництві Editorial Cultural [1, с. 22].

Список літератури

1. Luzuriaga L. Diccionario de pedagogia. Buenos Aires : Losada, 1960. 392 p.
2. Rodriguez J. Vida de Don Jose de la Luz y Caballero. Nueva York : Imprenta "El Mundo Nuevo – La America Ilustrada", 1874. 328 p.
3. Varona E. Por Cuba. Discursos de Enrique Jose Varona. Habana : Imprenta "El Siglo XX", 1918. 345 p.
4. Aguayo A. Pedagogia. 4 ed. Habana : Libreria e Imprenta "La Moderna Poesia", 1924. 570 p.